

ΩδΩρΩ

ავსტრალიის პრემიერ-მინისტრი არ იზიარებს თვალსაზრისს, რომ
ბალის რაიონის მცხოვრებლებს მხოლოდ უკალი “ცხოვრების
უფლება” უდეა ჰქონდეთ

„უმაღლესი თანამდებობის პირთან ან ქცევის ხაზს ავითარებ, ან ამ გუნდიდან უნდა წახვიდე. სხვა ვარიანტს ვერ ვხედავ. აფხაზეთის რესპუბლიკის უშიშროების საბჭოს შესახებ დებულებაში მკაფიოდ წერია, რომ პრეზიდენტი ნიშნავს და ათავისუფლებს უშიშროების საბჭოს მდივანს“, — ასეთი კომენტარი გააკეთა აფხაზეთის უშიშროების საბჭოს მდივნის პისტიდან გათავისუფლებაზე პრეზიდენტის მინისტრმა ლეონიდ ლაქერბაიამ ქურნალისტებთან შეხვედრაზე.

„მე ძალიან დიდ პატივს გცემ და ვაფასებდ
ამ გაცს, ვაფასებ იმას, რასაც აქეთებდა და
აქეთებს, თუმცა არის ერთი „მაგრაზ“, რომელიც
მუდაბ მაწესებდა. მოცემულ შემთხვევაში
ესაა მისი მუშაობა ან ქვაბოან. ძნელია ან ქ-
აბოან მუშაობა?.. მეც ყველაფერი როდი
მაწყობდა, ახლა კი მეტ-ნაკლებად მაწყობს
რაღაც მეც განვავითარე ჩემი ქცევის ხაზი“,
– განაცხადა ლაკურბაიამ.

„სტანისლავ ლაპობას დიდი ხანია ვიცნობ... უთანასმოება ჩვენს შორის 2003 წელს დაიწყო, როცა მას და კიდევ ვიღაცას მოეწვენა, რომ არძონბა უნდა ჩამოაგდონ და ვადამდე პრეზი- დენტი უნდა გახდეს. იძულებული ვარ ვთქვა – მე ის პრემიერ-მინისტრის პოსტს მთავა- ზობდა, მაგრამ უარი ვუთხარი. ამ ყველაფერმა რა შედგეთ გამოიყო, იცით. გამოართა დიდი შეკრება ფილარმონიაში, სადაც ძალიზე საპა- ტიოვაცმეულო პიროვნება, რომელიც ცოცხალი აღარ არის, ვ. არძონბას გადადგომის აუცილე- ბლობაზე ლაპარაკობდა. მე ამის წინააღმდეგი ვიყავი და მჯეროდა, რომ სწორად ვიქცეოდი. ამის შემდეგ ლაპობა გამინაწერდა“, – მოუთხრო უცრნალისტებს ლაპერბაიამ.

პრემიერ-მთხოვნისტრის შეცვენება გამოიწვია
იმ ფაქტმა, რომ უშიშროების საბჭოს სხდომის
დოკუმენტები ფართო აუდიტორიისთვის
ხელმისაწვდომი შეიქნა.

„პოსტილან გათავისუფლების შემდეგ პრესკრინგერენციაზე ლაკობამ განაცხადა, რომ პასპორტების თემაზე მეღლაპარაკა. კუთხარი, „უშიშროების საბჭოს მდივანი შენ ხარ, გაიტანე ეს საკითხი საბჭოზე. ამაზე კულტურულად არ უნდა ვიღლაპარაკოთ. ბოლოს და ბოლოს, 2013 წლის 30 აპრილს საქონითხი გატანილი იქნა. იმ დღეს დასრულდა ჩემი მეგობრობა ლაკობასთან იმიტომ კი არა, რომ უშიშროების საბჭოს სხდომაზე

A black and white photograph of a middle-aged man with glasses and a dark suit, sitting at a desk and looking towards the right. He is positioned in front of another person whose back is to the camera. The setting appears to be an office or courtroom.

ავხაზეთისა და
ბულგარეთის საგაფო
კალატებს შორის
ურთიერთანამშრომალობის
მემორანდუმი
გაფორმდა

შიუხებდავად საერთაშორისო
არადიანარებისა, ბულგარეთის
საგაჭრო—ეკონომიკური კავშირებისა
და აფხაზეთის საგაჭრო-სამრეწველო
პალატებს შორის ურთიერთობანამ
შრომლობის მემორანდუმი მაინც
გაფორმდა, — ამის შესახებ ინფორმაციას
აფხაზეთის საინფორმაციო
სააგენტო „აფხსინპრესი“ და ბულგარეთის მემორანდუმს ბულგარეთის მხრიდან ხელი სტეფან სიციანს კიმ მოაწერ. ხოლო აფხაზეთის მხრიდან — გენადი გაგულიაძე. გავრცელებული ინფორმაციით, ეს ორი ორგანიზაციის ურთიერთობებიანი, საქმიანი ბიზნესურთიერთობების განვითარებისთვის იმუშავებს, რომლის პროექტები უკავშირდება მზადად და მოხდება მათი ორგმბრივი განხილვა.

2013 წლის 7 ნოემბრის აფხაზეთში
დაიწყო სასამართლო პროცესი აღქვესა-
დრე ანგაბზე განხორციელებული
თავდასხმის საქმეზე. ამის შესახებ სა-
გნიტო „რეგნუმი“ იურქება.

სასამართლო პროცესი აფხაზეთის რესპუბლიკის უმაღლეს სასამართლოში მიმდინარეობს.

თავის დანიშნულებულობაზე და მათ გარეთ საქმეთა სამიარისტომ ბულებრივი გარეთის საგაჭრო პალატასა და აფხაზეთის სავაჭრო-სამრეწველო პალატას შორის გაფორმებული მემორანდუმის გამო ბულგარეთის საგარეო უწყებას მიმართა, სავაჭრო პალატას კი, რომელიც სახელმწიფო სტრუქტურა არ არის, სპეციალური ნოტიო მიმართავს..

„შესხვედრა გაიმართა ბულგარეთის
საგარეო საქმეთა სამინისტროში
სადაც მათ კიდევ ერთხელ დაადას-
ტურეს ბულგარეთის მხარდაჭერა
და პარტიისცემა საქართველოს ტერ-
იტორიული მთლიანობის მიმართ და
დაგვპირდნენ, რომ აუცილებლად
მოიძიებენ ინფორმაციას ამის
შესახებ“, — აცხადებენ საგარეო
საქმეთა სამინისტროში.

მიუხედავად ამგვარი წინააღმდეგ
გობებისა, აფხაზეთი მაინც მედგრად
განაგრძობს წინსვლას.

21 2122 22 2

გავაძლიეროთ სახალხო დიკლონიატია აფხაზ ხალხთან დღობის კლდენის სამეცნი

ხელში კალამი მაღალებინა, ამ წერილის დაწერა და ოქვე-ნამდის მოტანა გამაბედინა, საქვეყნოდ ცნობილი მეცნიერის და საზოგადო მოღვაწის, სიმართლისათვის თავგადადებული პიროვნების, გაზეო „იღლორის“ მოავარი რედაქტორის ბატონ როლანდ ჯალაძანიას წერილმა, რომელიც გამოჰქვენდა ამავე გაზეოის 22 ოქტომბრის 242-ე ნომერში სათაურით: „წერილი აბხაზ მხევრებს, მშობლებს, დებს, ძმებს. შეიღებს, შეიღლიშეიღებს და მომაგალ თორბას“, სადაც ბატონის როლინდა, მისთვის ჩვეულად, ჰეშმარიტების ქარცეცხლში გაატარა ფაქტები და მოკლედ, ყველასთვის გისაგებად მთავრობა და რა მოხარუ არა ჩატარებული იყო.

ძოგითხორ თუ რა ძოხდა აფხაზეთი და რა უხდა გაგაკ-
ორო მომავალში.

ტყუილია, ვინმექ შეძლოს და მოახერხოს ასე ჰეშმარ-
იტად ისეთ სიმაღლეზე აიყვანოს სიმართლე, რამეთუ,
ყოველი წინადაღება სიბრძნითაა გაჯდენთილი. ვისაც არ
წაუკითხავს ეს წერილი, წაიკითხოს და კარგად ჩასწვდეს
მის არსები, რომელიც უსათუოდ ორიგე ერისთვის (ატე-

პალესტინების (რმის ძიუქედავად) დაოქმულ დროს ე-
შეუძლიათ გადავიდნენ ქ. იერუსალიმში და თავიანთი
წინაპრების საფლავები მოინახულონ, არა მგონია ჩვენმა
მრავალსაუკუნოვანმა ძმობამ და ნათესაობამ ეს
ბარიერი ვერ გადალახოს. ამაში, რატომდაც, დარწმუნებული
ვარ. პირველ რიგში ნებართვას ვთიხოვთ მეორე მსოფლიო
ომის ვაჭრანებისა და იმ პირებისთვის, რომლებიც აფხ-

აზებისა და ქართველებისათვის) სამუშაონალო წამალია. ბატონი როლანდი ისევე უჩხვევს უხუცესთა საბჭოებს დაიწყო დიალოგი აფხაზეთის და საქართველოს მომავალ ურთიერთობათა საკითხებზე, სადაც განსაკუთრებით უნდა ვიაქტიუროთ ჩვენ – ქართველ უხუცესთა საბჭოს წევრებმა (აფხაზეთიდან), რომელიც ჩამოყალიბდა სამი წლის უკან,,აფხაზებთან ნდობის აღდგენისა და შერიგების კაგშირთან“, და, ჩვენი შესაძლებლობის ფარგლებში, ბევრი რამ გავაკეთოთ აფხაზებთან ნდობის აღდგენისათვის. მაგრამ ეს მხოლოდ ზღვაში წვეთია...“

2013 წლის 29 მაისს, მოსკვეში, შედგა შეხვედრა „აფხ-აზებთან ნდობის აღდგენისა და შერიგების გავშირის“ თავჯდომარეს ოლეგ ჯოლიასა და აფხაზეთის ომის გატერანთა კავშირის თავმჯდომარის მოადგილეს ბატონ იაკოვ გუმბას შორის, რომელმაც მშვიდ და საქმიან ვითარებაში ჩაიარა. შეხვედრის ორგანიზებაში დიდი როლი ითამაშეს რუსეთის ფედერაციის ვეტერანთა საკორდინაციო საბჭოს თავჯდომარემ, ფლობის ადმირალმა ალექსანდრე სორიკონბა საქართველოს ვეტერანთა ცენტრალური კავშირის თავმჯდომარემ და მისმა მოადგილემ, ბატონებმა რეზო ნაცარიშვილმა და გურამ გვეტაძემ. ამ მოლაპარაკების საგანი იყო ჩვენი წინაპრებისა და ნათე-

და ქვეყნის ტერიტორიულ გამოლიანებას არ უნდა ველოდოთ.

ბოლოს კი გვიხდა ძიგბაროოთ იმ ბრძენ აფხაზებს, აფხაზეთის უხევესთა საბჭოს თავმჯდომარებს, ბატონ კონსტანტინ ოზგანს და საბჭოს წევრებს თხოვნით, დაგვა-ჭირონ მხარი საფლავების მონახულების საქმეში.

ჩვენი „აფხაზებთა ნდობისა და შერიგების გავშირ“ და მასთან არსებული „შეცვესთა საბჭო“ (აფხაზეთიდან) მთლიანად ვიზიარებთ ბატონ როლანდ ჯალადანიას წერილში გავლერებულ სელისკვეთებას და გთხოვთ, თუ თქვენი ნება იქნება, დაგუპარშირდეთ ერთმანეთს და ვაკეთოთ ორივე ერისთვის სასარგებლო საქმე.

მაგანები ჯოლია,
ქართველ უსუცესთა საბჭოს (აფხაზეთიდან),
ო ამისათვისტი; მრავალი

გაზეთ „ილორის“ კომენტარი: მიუხედავად გაზეთის მთავარი ოქდაქტორის ღვაწლის აშკარად გადაჭარბებისა, მაიც საგებით გიზიარებთ ბატონი მამანტი ჯოლიას სულისკვეთებას აფხაზთა უხცესებთან ჩვენს შორის არსებული პრობლემების ერთობლივად განხილვის თაობაზე, რადგან, თუ ეს განხილვა შედგება აფხაზური მხარის მოხაწილეობის გარეშე, გამოვა რომ ქართველები საკითხს კვლავაც უდღებით ცალმხრივად, აფხაზი მებისა და დების აზრის გათვალისწინების გარეშე, რაც ვერა-სოდეს ერთ მიგვიყვანს სასურველ შედეგამდე. ესეც რომ არ იყოს, არსებული პოსტონფლიქტზე სიტუაციის დარეგულირების გზა ხომ მხოლოდ მშეიღობიან მოლაპარაკებაზე გადის, რათა კატეგორიულად გამოირიცხოს იმგვარი კონფლიქტის ხელმეორედ წარმოქმნის შესაძლებლობა, რამაც აუნაზღაურებელი ზარალი მიაყენა ქართველ და აფხაზ ხალხებს!

თუ ჩეგი ძმობასა და სიყვარულს ვეფიცებით აფხაზებს და დაინტერესებულები არა ვართ მხოლოდ აფხაზეთის ტერიტორიით, უნდა საქმით დაგამტკიცოთ ეს. ნამდვილი სიყვარული ხომ ის არის, როცა შენთვის სახუმვარი ადამიანისათვის იმას თმობ, რაც ძალზე ძვირფასია შენთვის. ამიტომ, ჩვენც კარგად უნდა გავიაზროთ, თუ რისი დათმობა შევგვძლია ჩვენი მართლაც საყვარელი ხალხის - აფხაზებისათვის!

სამეცნიერო ლიტერატურული გვილები

სივრცე

შარშანდელი ივნისის თვეში განსაკუთ-
რებულად აფორიაქებული ვიყავი, რაღაცას
მიგრძნობდა ტანი. ათი წელი სრულდებოდა
მამაჩრემის გარდაცვალებიდან. ხშირად
ვფიქრობ მამაჩრემზე, მაგრამ იმსანად სულ
თვალინი მედგა. გული მომდიოდ ჩემს თავზე,
ჩემს მოსურებულებობასა და უნათებობაზე —
ვინა ვარ, რანაირი შეკრი, რომ ამ კაცი
ხსოვნის ალასანიშნად, მოსაგონებლად ისიც
კი ვერ შევძელი, მისი უახლოესი პიროვნებების,
პატივისმცემლებისა და ჩემი მეგობრეებისათვის
მომეყარა თავი, ერთი სუფრა
მანც გამემართა. რა გამოდისარ, რანაირი
კაცი, ამას რომ ვერ გააკეთებ?! თვითონ
ხომ ასეთი რამე არასოდეს დაუმართებოდა,
ყველაფერს იღონებდა, ხალხში სირცხვილი
რომ არ ეჭამა.

ასე ანწილებული, ჩემს პატარა, ნაბოლარა ბიჭთან ერთად ლანჩხუთში, მამისეულ სახლში გავემზავრე, ღრმალ მოხუცებულ, თითქმის დაპრმავებულ აღმზრდელ მამიდას ჩავაკითხე. იქაც არ მომ-შორებია მამაჩემზე ფიქრი. ძეველ საოჯახო ალბომს ვათვალიერებდი. ყმაწილეკაცობა-ში მეგობართან გადადებული სურათი ვნახე. იმ ფოტოზე ცხრამეტი-ოცი წლისა თუ იქნება. ჯიბებებიანი, მოყავისფრო შალის ხალათი აცვია, მორგვალებული, დაბალი საყელო ორ ღილზე შეძნეული, ნაბლისეული თმა გვერდზე გადაუვარცხნია. ნაღვლი-ანი გამომეტყველება და ანგელოზურად წმინდა, ნათელი სახე აქვს.

სწორედ ავადმოსაგონარ 25 ივნისს (აბდელი დღეს დალია მაზარემბა სული), სოფელში მყოფმა, საშინელი ამბავი შევიტყვე – ჩემი სიყრმის მეგობრის, ზღაპრულად კეთილი კაცის, მთელი ქართული მწერლობისთვის უსაყვარლესი ადამიანის ზაურ ბოლქვაძის უცარი გარდაცვალება. თავზარი დამცა ტელევიზიით გადმოცემულმა ამ ცნობამ ლანჩხუთიდან ზაურის ახლო მეგობართან, ჟურნალისტ კუკური კუკულაძესთან ერთად წამოვედო.

ამის მომენტისას ალბათ ერთბაშად გა-
მომენტატა სახეზე სიხარული და გაოცება,
როგორც იტყვიან, გულმარების მიყო. გვან-
ჯი ჩიქოვანის სახელი ადრეც არაერთხელ
გამეგონა. 1969 წლის შემოდგომაზე, ახალ-
გაზრდა მნერლების ჯგუფთან ერთად ზუგ
დიდში ჩასულს, ოთარ ჭითანავა
გვმასპინძლობდა, მნიონბარი, დიდად გა-
ნათლებული და გულისხმიერი ვაჟაუაცი. მხა-
სოვს, ქარების ცენტრში კოტორის ის
ვიტრინა დავათვალიერეთ. ერთ-ერთ ფუ-
ტოზე ყაბალახნაკრული, ქართულ ჩოხაში
გამოწყობილი მეტად სასიმოვნო გარეგნო-
ბის მოხუცის სახემ მიიპყრო ჩვენი ყუ-
რადლება. იგი გვანჯი ჩიქოვანი აღმოჩნდა
მაშნაც გაიმეორეს მოარული ნათქვამი — ეს
კაცი რევოლუციამდე ჩინეთსა და აზიის
სხვა ქვეყნებში ჯიშის ასამალებლად იყო
გაგზავნილი. ეტყობა, ამ საჩითირო „მო-
საზრებას“ თვით ბატონი გვანჯის სუმრობა
ედო საფუძვლად; ერთხელ ახლობლებში
ეთქვა — ხელმწიფე იმპერატორმა შორეულ
ალმოსავლეთში გამაგზავნა ყვითელკანია-
ნებთან, აინტერესებდა, ჩემი და იმათი შეჯ-
ვარება რანაც შთამომავლობას
მოგვცემდა. აქ რეზო ჭეიშვილის ნაამბო-
ბიც გამასხენდა. იგი ყვებოდა — ერთხელ
პროფესორ ლევან მენაბდე და მე სუფრას-
თან შევხვდით გვანჯი ჩიქოვანს, გულთბი-
ლი, გულახდილი საუბარი გვერნდა.
შევევითხეთ, მანჯურიაში თუ ბრძანდებით
ნამყოფი-მეთქი. გაელიმა და გვიპასუხა: კა
ვყოფილვარ, მაგრამ არა იმ საქმეზე, თქვენ
რომ გაოხათოვ...

და, აი, ახლა ამ კაცის ცხოვრების ამსახ-
ველი ფურცლები უნდა მენახა, ნახევარი სა-
უკუნის წინათ მამაქემისაგან მოსმენილი და

ჩანაცლა გვარის მომსწოდელი არ იყო, ლაშის „პეტროვიაზე“ ვერ

ცხოვრა ბერი

გამოიტანდა ამ რვეულებს მზის სინათლეზე ეგ კი არადა, სულ მაკანებულებდა, ჩემი ბინა არ გაეწერიკათ და ხელანძერი არ ეპოვნათ, მის სებურად იღიმებოდა ჩვენი მომსწოდელი რვეულებს. გაღიმებულმა ბატონმა კიტამ ცოტა სხის მერე სამუშაო ოთახიდან კიდევაც გამომ- მიტანა ის ორი გამოხუნებული, (ცალხაზიანი) მეტწილად ისფერი მელნით შევსებული რვეული. აღლევებულმა გამოვართვი. მომეტვენა რომ ამ ნაპოვნით მამაჩემმა თვითონ ვე აღნიშა თავისი გადაცვალების ათი წლისთავი. სასორისთ მეჭირი ხელში ეს რვეულები უმაღლ ვიცნონ მამაჩემის კალეგიაფია. ხვედრული, ფოლადის კალმითი ნაწერი. გარკვეული მიზეზის გამო, ჩამნერი თავის ვინაბებას არ ამხელს. **Тетрадь მც ვაკისი** — ანერია იორევე რვეულს; მეორე შედარებით მდარეა ნაკლები ხარისხისა და ზედ დასტამბული იორე სიტყვაც ფრჩხილებშია ჩასმული (იორე კარანდაშ), მაგრამ იქაც მელნით გაუგრძელებია მამაჩემს წერა და, საბედნეროლდ დადალაბნილი არაა, ისიც გარკვევით იკითხება. პირველ რვეულს ანერია: „**მემუარები 1948 წელი. ნარსულის მოგონებანი. გვანჯე ჩიქოვანი**“. ეს გვარ-სახელი მამაჩემის დანერილი არ არის. საფიქრებელია, თვითონ ბატონმა გვანჯე მანი ნაანერა რვეულის გარეკანს დიდი მიხედვაზე არ იყო საჭირო, ხელთ მეტად ძვირფასი და საინტერესო მასალა მქონდა ბატონმა კიტამაც მითხრა — თავის დროზე ძალიან გამიტაცა ამის კითხვის, მამაშენიც მითვლიდა, ეგებ გამოგადგეს, შეასწორე და გამოიქვეყნეო, მაგრამ მაშინ საამისო ვითარება არ იყო, ლაშის „პეტროვიაზე“ ვერ

მყუდრო ალაგას და საათობით ჭუკჭუკებდ
ნენ მეგრულად.

ილი გოგიას დრონდაღო გაბორჯოხდე
კოლონიდან ჰატიმართა წერილები. საპა-
სუხო ბარათებიც მასვე მოპქოდა. ჩვენა-
ნაც არაერთხელ მოსულა, ამუფლია რეინი-
ხვეული კაბეგბი (ზაშინ სსხვა სასარულო არ
გვქონდა). ლანდად მახსოვს მომცრო ტანის
ქრისტიანობის მიმდევალი, ჭროლათვალება კაცი
მთაწმინდის უბანში ცხოვრობდა. დედაჩემტ
მის სახელზე ილოცებოდა, ილი გოგიას
ოჯახი გაახაროს ღმერთმა. ჩვენმა ხალხმა
შთამომავლობამ უნდა იცოდეს ასეთი კე-
თილშობილი პიროვნებების არსებობა, ის-
უძნელეს დროში, წარმოუდგენელი გაბედუ-
ლების ფასად ამოდენა სიქველეს რომ ამჟა-
ღავნებდნენ. ილი გოგია პატიმრები
(განსაკუთრებით მამაჩემსა და კიტა ბუაჩი-
ძეს) თურმე ესვენებოდა – ნუ მაქებთ, ხმა-
მალლა, სხვების გასაგონად ნუ გამოიტკვამთ
მადლიერებას, თორემ ეს ამბავი ჩეკისტების
ყურამდე მივა და თქვენთან მეგობრობა არ
ჩამივლის კარგად, ხელად გამაფუჭებენო-
ორმოცდათათან წლებში ილი გოგიას კოლო-
ნიაში მუშაობისთვის თავი დაუზუნებდია და
რესტორან „ორიანტში“ ადგინისტრატორად
დამდგარა. კიტა ბუაჩიძე ხშირად აკითხავდ
და ეს ყურადღება, ეტყობა, ძალზე სიამოვა-
ნებდა. თავსომთ პატიმარს გამოუვლია
ჩემს ხელში და იმათგან შენ თავის გახსოვა-
რო, უთქვამს. მალე კადევაც გარდაცვლილი
ეს მადლიინი კაცი. ცხადია, მამაჩემსაც მუშ-
დამ ახსოვდა მისი ამაგი და უბედური შემთხ-
ვევა რომ არა, გადასახლებიდა

ერთხელ, 1948 წლის ზაფხულში (სწორედ ამ წელს არის ჩანერილი გვანჯი ჩიქოვანის მოგორებები) კეთილმა ადამიანებმა იმდენი მოახერხეს, მე შემიყვანეს კოლონიის რკინის კარგბში, იქ დავრჩი და ერთი ღამე მამარების გვერდით გავათენე. კარგად მახსოვეს, როგორ დამატარა მამამ კოლონიის მოზრდილ ტერიტორიაზე განლაგებული სხვა-დასხვა სახელოსნოები და საამქროები. იქაურობა ძალიან მომენონა, უამრავი მშენები ნაკეთობა ვნახე. რაღაცები კიდევაც მისახსოვრეს – შიგნიდან ღამაზად, ნაირფერად მოხატული წიფლის ხის კოხტა, ლაქით გაპრიალებული სათუთუნები (სახურავებში ღერძად პატეფონის ნემსები იყო გაყრილი და მჭიდროდ იკეტებოდა), ნაირ-ნაირი კოლოფები, ძეგნკვები... ცხადია, იქედან არაფერი შემომრჩა – ზოგი გამიტყდა, ზოგიც მაშინვე გავარსუქე. იქ სულ დამყვებოდა და ტკბილეულით მანგბივრებდა ექთანი, მამარების დამხმარე და პატივისმცემელი, იალზე კეთილა ქალბაზონი კატუშა ინაკავაძე. მისი ქალმშვილი, თბილისის ერთ ავთაიაქში პროვიზორად მომუშავე, ამ რამდენიმე წლის წინათ, როდესაც რეცეპტი გაცუზნდდე, გამომეცნაურა. კარგა ხანს გულთბილად ვისაუბრეთ. სამწუხაროდ, სახელი და გვარი აღარ მახსოვეს.

სსვადასხვა ნიკოლები (კრიალისნები, ბეჭდები, ყელასაბამები, სამაჯურები, სავარცხლები, დანები, კამათლები, ხეზე ამოკვეთილი თუ ამომწვარი პორტრეტები, ხატები, ჯვარ-ცმები და სხვა), გავუოცებივარ ნამუშევართა სინაზიეეს.

„შავი სამყაროდან გამოსული და ციხეებზე ში მრავალგზის ნაჯდომი სახელგანთქმული ფრანგი მწერალი უან უანე თავისი გახმაურებულ ავტობიოგრაფიულ რომანში „ქურდის დღიური“ საგანგებოდ აღნიშნავს პატიმართა ამ გასაოცარ უნარს, როცა მათი თითები ასანთის დერებიდან, თოკისაგან, კარტონის ნაჭრებისა და, ვინ ჩამოთვლის, რისგან ალარა, სასანაულებს აკეთებენ და ამ თავისებური შედევრებით კიდევაც ამაყობენ. უანეს ოსტატურად აქვს მომარჯვებული თავისი „შავი იუმორი“ და იქვე ნერს – ციხეში მოსული მნახველები ისევე ასხამენ ხოტბას, ვთქვათ, კალის ნაჭუჭისგან პატიმრის მიერ გაკეთებულ სამელნეს, როგორც ძალებს და მაიმუნებს აქებენ, როცა მათი ეშმაკური მოსაზრებულობა აოცებთო.

სის სტრიქონები, სხვა დროს და სხვა
შემთხვევის გამო აღნერილი:
მას შემდეგ ორმოცდარვა
უმავრესი წელია...
ემზარ პპიტაიშვილი
გარძელება შემდეგ ნომერში)

“ანისტორესია” – ისტორიის

(ეს სტატია 1997 წელს დაიბეჭდა
ურნალში “აია”, მაგრამ მისი აქტუ-
ალურობიდან გამომდინარე, გა-
დაუწყიტეთ მისი ხელმურებ
გამოქვეწება)

ცნება „ანისტორესია”, მსგავსად ქარ-
თულში დამკიდრებული მრავალი ძველი
ბერძნული სიტყვისა უნდა გავითავისოთ,
ვინაიდან იგი გამოხატავს იმ მდგრად-
ობას, რაშიც იმყოფება ჩვენი საზოგადოებ-
როთ.

როდესაც საქართველოს სახელმწიფოუ-
ბრიობას განსაცელის ჟამი უდგას,
ქართველთა შინაური (გამორჩეულად) და
გარეშე მტრები საეროტნელად დაესევიან
ჩვენი ქავების ერთიან სხეულს და მის სხ-
ვადასხვა ნაწილებად დაგლუჯას ლამობენ.
მათი სისხლიანი გნების მუდმივ სამიზნებს
წარმოადგენდა სამეცნიერო ანისტორი-
ულ სკოლებს გასულ საუკუნეში
ნაბრანები იყო რომისა და გურიაში
წირვა-ლოცვა ასევე უცხო (რუსულ ან
ბერძნულ) გნებებ შესრულებულიყო და
დღესაც ყოველნირად ირჯებიან, რათა
საქართველოს ეს ერთ-ერთი ბერჯი მსარე
სეპარატიზმის გზაზე დააჭინო. მართლაც
და უთანასწორო ბრძოლებში მამეცნიერო
არ დამარცხებულა. მის სიძლიერეს წარ-
მოადგენს ის გენტიკური ცოდნა, რომ
საქართველო სამეცნიეროში იმავ და ქარ-
თული ენა, ისე როგორც სრულიად
საქართველოსთვის, მისი რელიგიური ლიტ-
ერატურული ენაა, ვინაიდან ქართულ ენას
საფუძვლად მეგრული ენა უდევს. დროა
ეს გენტიკური ცოდნა ცნობიერდაც გავი-
აზროთ.

თუ როგორი შეხედულებები არ ხებობდა
საქართველოში ჩვენი საუკუნის დასაწყისში
მეგრული ენის ბინების თაობაზე, ამის
გასაცნობად მოგაწვდით ამონაწერს ი.
ყიფშიძის “რეული თხზულებანი”-და:

“Об отношении мингрельского языка к брат-
ским родственному и лингвистически с ним не
более как равноценному грузинскому сущес-
твуют несколько традиционных взглядов среди
грузин и мингрельцев. грузины говорят с высокा-
м на мингрельском языке, называя его искаженным
грузинским. Ету точку зрения мы находим еще
у лексикографа С. Орбелиани (XXII-XVIII в./).
Слов ქურტული он дает, напр. следующее
объяснение: междуречие мегрелам ლაპარაკი,

გინა წხიევთა და კაჭკაჭთა ლაპარაკი.” ...

...შეუწინარებელია ს.ს. ორბელიანის გან-
მარტება, ვინაიდან ბუნებაში მრუდე და
ავი ენები არ არსებობს და განსხვავება
მხოლოდ ენათა განვითარების სტადიებს
შორის. ხალხური სიბრძნე კი თავის სიმა-
ლებები დგას, ანუ ქართულად და მეგრულად
მეტყველმა ხალხმა კარგად უწყის ქარ-
თული და მეგრული ენების ერთგუნვნობა,
რომ ეს ენები ერთ უწყვეტ ჯაჭვს წარ-

მოადგენენ, მხოლოდ პირველობას
თითოეული თავის სამრეკლოდან ხედავს.
ვინაიდან ჰემარიტება ის ბედაური არ
არის, ორმედსაც შენს თავდაში დაბამ,
ამდენად საერთო ძალისმეული შევეცალო
ახლებურად გავიაზროთ ქართულ და
მეგრულ ენათა ურთიერთობის შინარესი.

სამეცნიერო წარსული მსგავსია დიდე-
ბული ქართული ფრესკისა, რომელიც მწ-
ვალებელთაგან კირის სსნარით იქნა-
გაუჩინარებული, ლეგანდარული კოლხეთი-
სა და დიდი საქართველოს (VI-XV ს.ს.)
მეთაური ტომის – სამეცნიეროს დირექტორის
აღდგენით გამომზირდება მრავალი მივ-
წყებული ფურცელი ჩვენი ერთი შთამბეჭ-
დავი წარსულიდან და საქართველო პარ-
მონიულად ჩაეწერება მსოფლიო ისტორი-
ოგრაფიაში.

როგორც გვისწავლია: ყოველი ერთ
ფალიძება ნათესაური ბუნების ტომთა, ან
სხვადასხვა წარმომავლობის ტომთა სა-
სიცოცხლი ინტერესების თანხვედრისა
და ასევე ძალისმიერი ზეგავლენის გამოც,
ერთ სახელმწიფოური მოგანიშად შერ-
წყმის შედგად. ტომთა გაერთიანების შე-
მაგავშირებულ სახელმწიფოური გნენ სა-
ფუძვლად ედგა ამ ტონის დიალექტი,
რომელიც ამ გაერთიანების ლილერის
ფუნქციას ასრულებს. საქართველო ეს
არის კოლხეთი, კოლხერ ტომთა ურთიერ-
თობა და მოუმზადებელი მკითხველი ვერ
ირწმუნებს სამეცნიეროს წინამდოღო როლს
საქართველო წარსულ სინაძღილეში, თუ
ჩვენ ვერ შევძლებოთ ცნება “სამეცნიერო”
ს მასშტაბურობის წარმოჩნდას, ანუ კირით
გაუჩინარებული ფრესკის რესტავრაციას,
რისთვისაც დიდი ძალისმეულა საჭირო.

ჩვენ რომ დღეს სამეცნიეროს ვეძახით
საქართველოს ტერიტორიას ცხენისწავლი-
დან ენგურამადე, არის ჩვენი ეროვნული
ანისტორების გამოვლინება. ეს ტერიტო-
რია გახდავთ მხოლოდ ნაწილი ისტორი-
ული სამეცნიეროსი. დაიწყოთ იმით, რომ
სამეცნიეროს სამეცნიერო საზღვარს ჩრდი-
ლიანდაგის გაუმარტინადა.

თავიდან ეკვივებოდნენ, რომ ავარია მემანქანის
მიერ სისტარის გადაჭარებამ გამოიწვია, მაგრამ
რეინიგზის მთავარი სამართველოს ხელმძღვან
განხილების მიერ შექმნილი სპეციალური
კომისიის წევრები მდგრმიარების ზედამოწერი
გაცნობითაც კი დარწმუნდნენ. რომ სისტარის
გადაჭარებამ გადადგინდონ და გადა-
დიდება არ იყო.

ადგილობრივი მოსახლეობის განცხადებით,
ადგიშულ ტერიტორიაზე მატარებლის რელიგი-
ონის გამარტული, რამაც უბედური შემო-
ტებით მოგვიანების სამართველო
განვითარების უზრუნველყოფა და შემდეგ
მხოლოდ მისი მიმდინარე შეეტები ტარდებოდა
– და ისიც სამუშამამუშა შპალები დადიო
ხანა ადარ გამოცვლილა, ვაკისტებული არ მიმხდარა
დორილის შეტანა და მატარებლის სავალი ნაწ-
ილობის ამაღლება, რელიგიი კი, სანგრძლივი ექს-
პლორის შედების შემთხვევას შემთხვევა

სკორტული კუთხია მიჰყავს უზრუნალისტ ბიორგი ჯალაზანიას “მრეტები” საქართველომ მოკლა – რატომ არ სრულდება სასამართლოს ბაზარულება?

იყო ასეთი კლუბი – “მრეტები”, რომელიც აც ქართულ ფეხბურთს გორგი ქინქლაძე შეუნარჩუნა.

კლუბი ისეთივე არაორდინარული იყო, როგორც მისი სახელი – მრეტი ხომ თაგა რეტის დამსვევებს ნოშავს.

“მრეტები” ეროვნული ჩემპიონატის შევერება იყო, სადაც მხოლოდ ქინქლაძე არ ბრწყინავდა – მასთან ერთად იყვნენ მეტარე და გავთ ჯანგლიძე, კახა სიღმონიძე, კობა უორიაშვილი, ბერა ტეგავაძე ვახტანაშვილი, ჯუბა ჩუხუა... ისინი მოვდან არა არარა სპექტაკლებს დამდინარე და უამრავ მაკურებელს იზიდავდნენ...

რუსულმა ინტერნეტ-გამოცემა Sports.ru-მ “მრეტების” საინტერესო სტატია მიუძღვნა:

“1988 წელს სსრ ში მოხდა ერთი ისეთი ამბავი, რომლის შესახებ ბევრმა არც იცის: იმ წლებში, როცა მოსკოვის “ლოკო-მოტივის” ფეხბურთელები ხელფასს იღებდნენ როგორც მატარებლის გამცელებლები ან მემანინები, ხოლო ცესა-ს ფეხბურთელები – როგორც საბჭოთა არმოის იფიციები, თბილისში, ერთ-ერთი თეატრის დირექტორმა ვაჟა წესიძე საფეხბურთო კლუბი “მრეტები” ჩამოაქალიბდა.

დღეს ბევრმა არც იცის, რომ ეს იყო საბჭოთა სიურცეში პირველი პროფესიული საფეხბურთო კლუბი, რომელმაც პროფესიულ-ერთობის საფეხბურთო ტრანსფერი განახორციელდა.

მწირი დაფინანსების გამო, ვაჟა წესიძე გუნდში მხოლოდ ასალგაზრდა ფეხბურთელები აპეავდა, რომელთაც “მრომის წიგნების” გრაფაში – “საწარმო” – კლუბის დასახელებას “მრეტები” უწერდა.

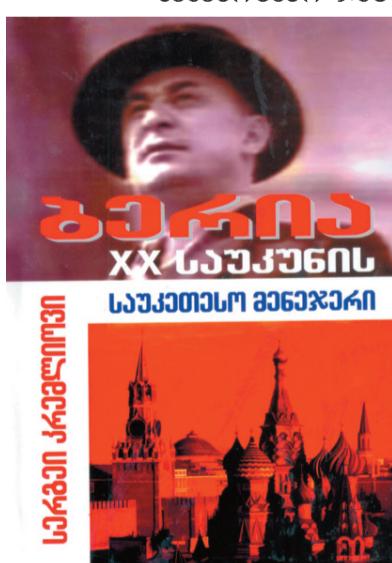
ამ გუნდში 1990 წელს ახალგაზრდა ფეხბურთელი გორგი ქინქლაძე აიყვანებს. ის იტალიაში ჩატარებული საერთაშორისო ტურნირიდან ასალი დაბრუნებული იყო. იქ “დინამო 73-ის” დირექტორის იცავდა და დიდი “დინამოსთვის” გამოუსადეგარ ფეხბურთელად ჩათვალეს.

გიორგის ბედად, მისი კარის მეზობელი კობა უორიაშვილი პირველი პარტნერი იყო ისეთი გადამდინარე მატარებელი მომავალი მეორე ბუნებრივი საფეხბურთო ტრანსფერი განახორციელდა.

“მრეტები” უბრალო ფეხბურთის კლუბი არ იყო. წესით, მასზე ახალი ქართული ფეხბურთი უნდა აშენებულიყო. გუნდში გულშემატებით და არაგულ ლამაზ ქართულ ფეხბურთისა და სულისკვეთების ხედავდა, ისეთს, რომლის დაბრუნებასაც დიდებას ნატობდა. მაგრამ “მრეტები” საქართველოში მოქლადა.

თბილისში წიგნის რეალიზაცია მოხდება ყოველ ოთხშაბათ დღეს, დღის 9 საათზე, ბაქრაძის ქ.№6-ში (დიდუბე). ტელ. 599.573.322.

საბამოცემო ჯგუფი

ISSN 1987-8966 ilori

ავტორებს ეკისებათ პასუხისმგებლობა
ფაქტებისა და მონაცემების სისტემების

ჯიშებ გააქანა. წეაიძეს 5 წელი დასტირდა, რათა ნიტიერი ფეხბურთელით მოხიბდებულიყო და სხვების დარად, “შრომის წიგნები” გაუსავს.

ქინქლაძემ “მრეტებში” თავბრულამხევე სეზონის ჩატარა, მისი ჯადოსნერი თამაზს წყალით, გუნდმა პირველ ლიგაში გამოარჯვა და უმდლესი ლიგის საგურუი მოიპოვა, სადაც “ქინქის” და კამანიას თავი არ შეურცხვინია.

ხმა ნიტიერი ფეხბურთელის შესახებ ელგის სისტრაფით გავარდა, საფეხბურთო საქართველო მის ლამაზ ფონტებზე, უშესტეს და დროულ ასებზე და შესაშურ დრობლინგზე ლაპარაკობდა.

ეს არ გამორჩეოდა “დინამოს”, რომელსაც მისი აღზრდილის უკან დაბრუნება მოუნდა.

“მრეტებთან” და ქინქლაძესთან მოლაპარაკებებს “დინამოს” მაშინდელი მთავრი მწვრთნელი რევას მოძამელი აწარმოებდა. მან საწადელ მხოლოდ 1992 წელს მიაღწია.

ორ გუნდს შორის შეთანხმება მოხდა, რომელიც “დინამოს” ავალდებულებდა და “მრეტებისთვეს” ერთი მილიონი რუსული მანეთი გადაეხადა.

“დინამოდან” ქინქლაძე ინგლისური პრე-

მიერლიგის კლუბი “მანჩესტერ სიტიში” გადავიდა (მანამდე იყო გერმანული მეორე ბუნებრივი საფეხბურთელების “ზარბრიუუკნი”, სადაც “დინამო” 6 თვით გაანათხოვდა).

სამწერაოდ, “მანჩესტერ სიტი” “ქინქის” სადებიუტო სეზონში ჩემპიონშიურში დაქვითდა. თუმცა გუნდის ქომაგება ქართული დროშით დართული ხელში სკანდალებდნები – “ქინქი”, “ქინქი”, “გავარდნა არაფერთა, ქინქი ჩვენთან დარჩა!”

“მრეტები” უბრალო ფეხბურთის კლუბი არ იყო. წესით, მასზე ახალი ქართული ფეხბურთი უნდა აშენებულიყო და არაგული მომავალი მეორე ბუნებრივი საფეხბურთო ტრანსფერი განახორციელდა.

კულტურული გიორგის ქინქლაძეს ინგლისში გადასვლით დაიწყო. როცა თბილისის “დინამო” ფეხბურთელი შეიძინა, სელშეკველების თანახმად, “მრეტების” ქინ-

ქლაძის შემდგომი ტრანსფერის 50% ეკუთვნოდა.

1995 წელს “დინამოშ” ქინქლაძე “მანჩესტერ სიტიში” 32 მილიონ ლირარად გაყიდა, მაგრამ “მრეტების” უკონილი თანა – 1.6 მილიონი დღლარი არ გადაუხადა.

კლუბმა სარჩელი ჯერ ფეხბურთის ფედერაციაში შეიტანა. სფუს მაშინდელი პრეზიდენტმა ნოდარ ასალკაცმა “მრეტების” პრეზიდენტის საფულეოანობა გაზეობის შემდგენისთვის საფულეოანობა გადაუდებული და დროულ ასებზე და შესაშურ დრობლინგზე ლაპარაკობდა.

1995 წლის 19 სექტემბერის 1997 წლის 19 სექტემბერის ინტერვიუში აღიარა: “გადაწყვეტილება, რომელიც ქინქლაძის საქმესთან დაკავშირდებით იქნა მიღებული, სამართლიანი! ის დაფუძნებულია იმ მასალებზე, რომელიც ფედერაციაში არ სებობს.”

ფიფას მაშინდელი გენერალური მდივნის, იოსებ ბლატერის მოადგილე მიშეღლ უნივერსიტეტის ასევე 1997 წლის 26 სექტემბერის დირექტორიში შემდებრების შემდებრების საფულეოანობა გადაწყვეტილების მის მიერვას ასასრული კალსაბად ადამიანურება, რომ “მრეტების” მადგა ზიანი; რომ სფუს და სახელმწიფო იყო მოასახოვდო მისი ბრალი მოსარჩელე კატეგორიაში მიერვების შემდებრების საფულეოანობა გადასახვავდა.

“მრეტების” საქართველოს მთავრობის წინააღმდეგ საქართველოს მთავრობა ბრალებულ ცნო ადამიანის უფლებათა ეროვნული კონკურენციის 6.1 მუხლის (სამართლიანი სასამართლოს უფლება) დარღვეულაში და მას “მრეტების” საფულეოანობა მიერვების საფულეოს შემდებრების საფულეოანობაში მიერვების საფულეოანობა გადასახვავდა.

“მრეტების” საქართველოს მთავრობის წინააღმდეგ საქართველოს მთავრობა ბრალებულ ცნო ადამიანის უფლებათა ეროვნული კონკურენციის 6.1 მუხლის (სამართლიანი სასამართლოს უფლება) დარღვეულაში და მას “მრეტების” საფულეოანობა მიერვების საფულეოანობა გადასახვავდა.

“მრეტების” საქართველოს მთავრობის წინააღმდეგ საქართველოს მთავრობა ბრალებულ ცნო ადამიანის უფლებათა ეროვნული კონკურენციის 6.1 მუხლის (სამართლიანი სასამართლოს უფლება) დარღვეულაში და მას “მრეტების” საფულეოანობა მიერვების საფულეოანობა გადასახვავდა.

“მრეტების” საქართველოს მთავრობის წინააღმდეგ საქართველოს მთავრობა ბრალებულ ცნო ადამიანის უფლებათა ეროვნული კონკურენციის 6.1 მუხლის (სამართლიანი სასამართლოს უფლება) დარღვეულაში და მას “მრეტების” საფულეოანობა მიერვების საფულეოანობა გადასახვავდა.

“მრეტების” საქართველოს მთავრობის წინააღმდეგ საქართველოს მთავრობა ბრალებულ ცნო ადამიანის უფლებათა ეროვნული კონკურენციის 6.1 მუხლის (სამართლიანი სასამართლოს უფლება) დარღვეულაში და მას “მრეტების” საფულეოანობა მიერვების საფულეოანობა გადასახვავდა.

“მრეტების” საქართველოს მთავრობის წინააღმდეგ საქართველოს მთავრობა ბრალებულ ცნო ადამიანის უფლებათა ეროვნული კონკურენციის 6.1 მუხლის (სამართლიანი სასამართლოს უფლება) დარღვეულაში და მას “მრეტების” საფულეოანობა მიერვების საფულეოანობა გადასახვავდა.

“მრეტების” საქართველოს მთავრობის წინააღმდეგ საქართველოს მთავრობა ბრალებულ ცნო ადამიანის უფლებათა ეროვნული კონკურენციის 6.1 მუხლის (სამართლიანი სასამართლოს უფლება) დარღვეულაში და მას “მრეტების” საფულეოანობა მიერვების საფულეოანობა გადასახვავდა.